

Community opbouwen

Volhouden of loslaten?

Community opbouwen: een huis van vrede

Wat fijn dat jij dit programma leidt over 'volhouden of loslaten' bij 'community opbouwen'. We adviseren je - als je dat nog niet gedaan hebt - eerst te kijken hoe de leermodules en lesprogramma's precies zijn opgebouwd. Je kunt hiervoor een video bekijken of de beschrijving lezen. Je vindt deze informatie op de website lerenpionieren.nl. Er is daar ook nog ander materiaal te vinden. De handleiding die je nu voor je hebt, loodst je door het programma. De teksten bij de werkvormen zijn geschreven alsof je in gesprek bent met je team, want jullie doorlopen samen dit programma.

Kies op basis van de informatie in deze handleiding per onderdeel de werkvorm die het beste bij jullie past; in totaal selecteer je dus vier werkvormen. Maak deze keuze van tevoren en niet pas tijdens de bijeenkomst. Download daarna de powerpoint. Haal de werkvormen die jullie niet gebruiken uit de presentatie en voeg eventueel toe wat je zelf wilt aanvullen. Bij sommige werkvormen moet vooraf, naast de powerpoint, nog meer materiaal worden verzameld. Dit is aangegeven in deze handleiding. Dan kunnen jullie aan de slag.

Wij wensen jullie veel plezier en inspiratie toe!

Team ondersteuning proefplekken

Bij de cover: Een beeld voor de proefplek is de windbuggy die een weg aflegt; de pioniersreis. 'Community opbouwen' is een van de aandachtsgebieden tijdens die reis.

Community opbouwen - volhouden of loslaten?

Overzicht van het basisprogramma

Programmaonderdeel	Tijdpad	Titel	
	Oriëntatie 1	0-20 minuten	Hoe ontwikkelt onze community zich?
	Oriëntatie 2	0-20 minuten	Verwachtingen en teleurstellingen
	Kompas 1	20-40 minuten	Herkenning vinden bij Marta of Maria
	Kompas 2	20-40 minuten	Loslaten, afwachten en verwachten
	Reisgids 1	40-70 minuten	Betrokkenheid in beeld brengen
	Reisgids 2	40-70 minuten	Kiezen uit drie opties
	Route 1	70-90 minuten	Van beeldvorming naar vervolgstappen
	Route 2	70-90 minuten	Rugzak en/of reisplan bijstellen

Tips

- Houd de tijd in de gaten: zo kort mogelijk, maar voel ook aan wat nodig is.
- Wees steeds gericht op jullie eigen praktijk - hoe is wat je in dit programma leert en doet relevant voor jullie situatie?
- Maak actiepunten en vervolgafspraken steeds zo concreet mogelijk.

Oriëntatie

Oriëntatie 1 - Hoe ontwikkelt onze community zich?

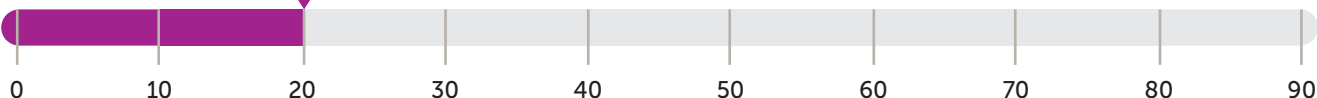
Doel van de werkvorm

We gaan met elkaar na hoe het staat met onze community en we bouwen onze kennis over community op, aan de hand van een aantal stellingen.

Tijdpad

Minuten

Benodigheden

- zo nodig het werkblad met vijf randvoorwaarden voor community (te vinden in het document 'Overige bijlagen' bij dit programma op de website)
- een ruimte waar je met elkaar op een rechte lijn kunt staan

Beschrijving van de werkvorm

Inleiding **0-1 minuten**

We gaan met elkaar na hoe het staat met onze community en onze kennis over community opbouwen, aan de hand van een aantal stellingen. Hiervoor kiezen we steeds per stelling een positie in de ruimte.

Positie kiezen bij stellingen en dit bespreken **1-20 minuten**

1. 'Ik kan één of meer randvoorwaarden voor community noemen.'
We reageren op deze stelling door op een lijn te gaan staan. Het ene uiteinde kent nul randvoorwaarden, het andere vijf. Eén tot en met vier staan ertussenin.
2. 'De ontwikkeling van onze community verloopt zoals ik had verwacht.'
We gaan nu allemaal op een lijn staan en kiezen uit drie mogelijke posities:
 - In het midden: De community ontwikkelt zich zoals verwacht.
 - Het ene uiteinde: De ontwikkeling gaat beter dan ik had verwacht.
 - Het andere uiteinde: De ontwikkeling gaat minder goed dan ik had verwacht.
3. 'Ik zie dat mensen in onze community onderling meer op elkaar betrokken raken.'
Bijvoorbeeld: met elkaar in gesprek zijn, samen optrekken, omzien naar elkaar, iets voor een ander betekenen, er ontstaan nieuwe contacten, nieuwe connecties.
We gaan allemaal weer op een lijn staan en kiezen uit drie mogelijke posities:
 - Het ene uiteinde: Ja, dat zie ik gebeuren.
 - Het midden: Ik weet het niet zo goed.
 - Het andere uiteinde: Nee, dat zie ik niet gebeuren.

Zorg dat je als gespreksleider van tevoren de vijf randvoorwaarden (weer) paraat hebt, en hebt nagedacht over jouw visie op jullie community. Vraag de deelnemers op hun gekozen plek waarom ze daar staan. Juist die toelichting maakt deze uitwisseling waardevol. Let wel op: bij een goed gesprek gaat de tijd snel!

Oriëntatie 2 - Verwachtingen en teleurstellingen

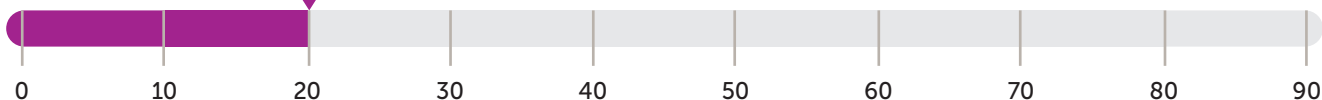
Doel van de werkvorm

We delen met elkaar verwachtingen en teleurstellingen rond het ontstaan van onze community, wat daarin voorspoedig verliep en wat niet zo goed lukte.

Tijdpad

Minuten

Benodigheden

geen

Beschrijving van de werkvorm

Bespreking 0-20 minuten

1. We delen met elkaar wat onze verwachtingen waren rond communityvorming, op het moment dat we hier als team bewust over na gingen denken en werk van maakten. Misschien was dat toen we het basisprogramma over 'community opbouwen' deden en weten we nog precies wat we toen bij 'vervolgroute' hebben opgeschreven.

We bedenken dit eerst - in stilte - voor onszelf. Daarna bespreken we dit met elkaar.

- Wat is er goed gelukt?
- Wat is er niet (zo goed) gelukt, wat je wel of waar je meer van had verwacht?
- Wat zien we hierbij als 'kritische succesfactoren'?

2. Hoe zien we (de ontwikkeling van) onze community nu?

We bedenken dit eerst - in stilte - voor onszelf. Daarna bespreken we dit met elkaar.

- Wat is ons gevoel erbij?
- Zijn onze verwachtingen nu anders dan toen?

Kompas

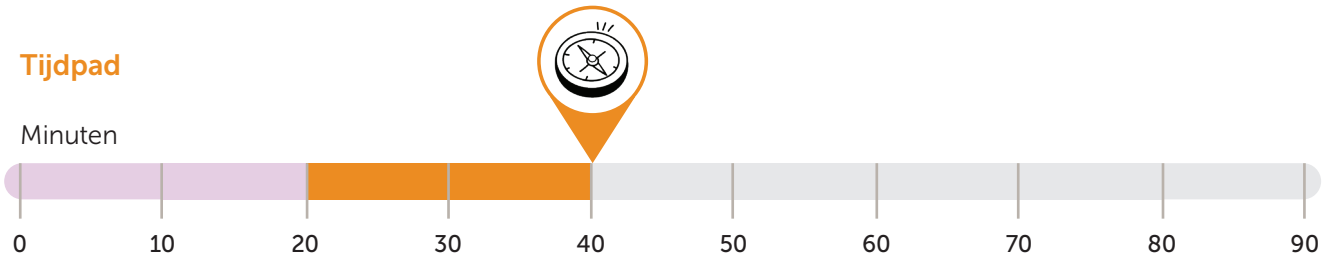
Kompas 1 - Herkenning vinden bij Marta of Maria

Doel van de werkvorm

Aan de hand van een bijbelverhaal mediteren en reflecteren we op 'community opbouwen' en onze ervaringen daarmee.

Tijdpad

Minuten

Benodigheden

- de tekst van de lezing op papier (Bijbel) of in een andere vorm

Beschrijving van de werkvorm

Inleiding **0-5 minuten**

We richten ons op God en lezen samen het verhaal van Marta en Maria uit Lucas 10:38-42. Hierbij stellen we onszelf de vraag of we bij het 'community opbouwen' onszelf herkennen in Marta of meer in Maria. We staan vooral stil bij vers 39 en 40.

Bespreking **5-20 minuten**

1. Volgens Jezus doet Maria iets goed en gaat er bij Marta iets mis; wat is dat volgens ons?
2. In wie herkennen wij onszelf het meest, in Marta of Maria?
3. In wie herkennen wij ons als team het meest, in Marta of Maria?
4. Hoe voorkomen we dat we als team onszelf te veel in beslag laten nemen door de opbouw van onze community?

Tip:

Als bij jullie het Marta-gevoel sterk aanwezig is, doe dan - op een ander moment - met elkaar ook werkvorm 2 'Loslaten, afwachten en verwachten'.

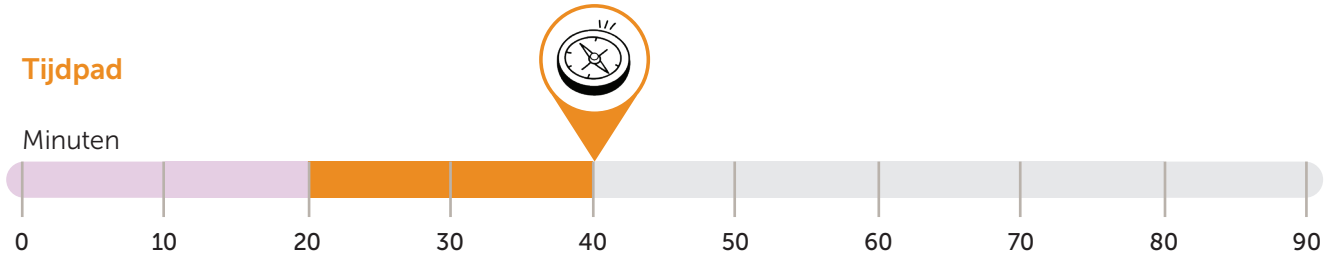

Kompas 2 - Loslaten, afwachten en verwachten

Doel van de werkvorm

Aan de hand van een lied mediteren en reflecteren we op 'community opbouwen' en onze ervaringen daarmee.

Tijdpad

Benodigdheden

- een opname van het lied 'Wacht maar af' van Matthijn Buwalda, bijvoorbeeld [deze](#)
- een apparaat om het lied af te spelen
- afhankelijk van de groepsgrootte een beamer, een witte muur en geluidsversterking
- eventueel voor elk teamlid een afdruk van de liedtekst (te vinden in het document 'Overige bijlagen' bij dit programma op de website)

Beschrijving van de werkvorm

Inleiding 0-1 minuten

In dit programma heeft het bijbelverhaal van Marta en Maria uit Lucas 10 een belangrijke plek. Dit verhaal laat twee verschillende personen zien: Maria die aan de voeten van Jezus luistert naar zijn woorden, en Marta die in beslag wordt genomen door de zorg voor haar gasten. Misschien hebben we als team het gevoel van: werken, werken, we moeten er hard aan trekken, het hangt van ons af, terwijl we zien dat anderen passief zijn (geworden).

Als we ons als team te veel in beslag laten nemen door zorgtaken. zoals Marta, laten we dan stil zijn met elkaar en luisteren naar het lied van Matthijn Buwalda.

Luisteren 1-5 minuten

We richten ons op God en luisteren (en kijken) met elkaar naar het lied van Matthijn Buwalda.

Bespreking 5-20 minuten

1. Herkennen we ons in dit lied? Waarin wel? Waarin niet?
2. Wat betekent dit lied voor ons als kernteam, als proefplek, als community?
3. Wat roepen woorden als loslaten, afwachten en verwachten bij ons op? Wat in het algemeen en wat in relatie tot God en zijn missie?

Reisgids

Reisgids 1 - Betrokkenheid in beeld brengen

Doel van de werkvorm

Aan de hand van een video en een piramide van betrokkenheid beoordelen we de ontwikkeling van onze community en maken we een keuze tussen 'volhouden of loslaten' met betrekking tot community opbouwen.

Tijdpad

Minuten

Benodigheden

- een apparaat om de reisgidsvideo af te spelen
- afhankelijk van de groepsgrootte een beamer, een witte muur en geluidsversterking.
- voor elk teamlid een extra werkblad 'Piramide van betrokkenheid' (te vinden in het document 'Overige bijlagen' bij dit programma op de website)
- eventueel de tekst van de video (ook te vinden in het document 'Overige bijlagen')

Beschrijving van de werkvorm

Video **0-7 minuten**

We bekijken met elkaar de video. De tekst van deze video staat in het document 'Overige bijlagen' en kunnen we erbij houden tijdens de bespreking.

Individuele opdracht **7-15 minuten**

1. We nemen de deelnemers van onze proefplek in gedachten. We bedenken welke gezichten we bij de activiteiten zien.
2. We verdelen de deelnemers over het werkblad 'Piramide van betrokkenheid'. Hiervoor zetten we een percentage bij elke trede van de piramide (totaal 100%).

Bespreking 15-30 minuten

1. We vergelijken onze werkbladen met elkaar. Komen de percentages bij de treden van de piramide overeen? Zijn er verschillen?
2. We verzamelen onze individuele percentages globaal op een blanco werkblad.
3. Welk beeld ontstaat als we zo naar de betrokkenen bij onze proefplek kijken?
4. Wat zegt dit beeld over de mate van betrokkenheid van onze deelnemers? Hoe kijken we nu naar onze community?
5. Blijven we ons sterk richten op 'community opbouwen' of gaan we ons voorlopig even op iets anders richten? Wat wordt in dat laatste geval onze nieuwe focus?

De belangrijkste conclusies uit het gesprek schrijven we op en nemen we mee naar 'Route', het volgende programmaonderdeel.

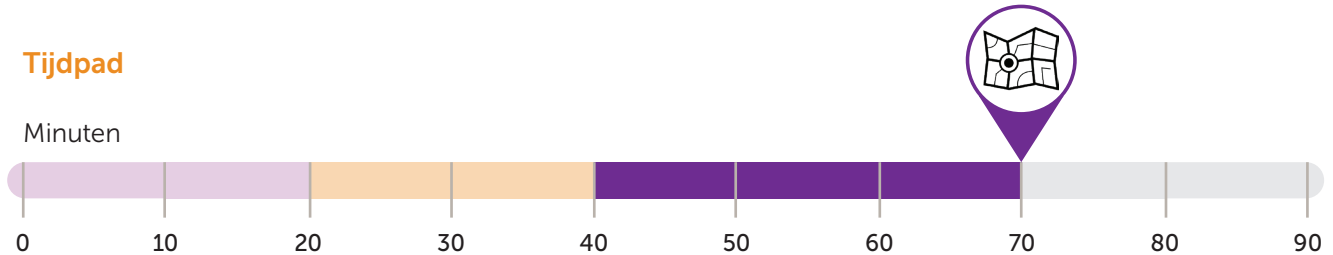

Reisgids 2 - Kiezen uit drie opties

Doel van de werkvorm

Aan de hand van een video en drie mogelijke conclusies die daarin genoemd worden, maken we een keuze uit drie opties met betrekking tot community opbouwen: doorgaan, extra inzetten of (even) loslaten.

Tijdpad

Benodigheden

- een apparaat om de reisgidsvideo af te spelen
- afhankelijk van de groepsgrootte een beamer, een witte muur en geluidsversterking.
- eventueel de tekst van de video (te vinden in het document 'Overige bijlagen' bij dit programma op de website)
- pen en papier

Beschrijving van de werkvorm

Video 0-7 minuten

We bekijken met elkaar de video. De tekst van deze video staat in het document 'Overige bijlagen' en kunnen we erbij houden tijdens de bespreking.

Inleiding 7-8 minuten

In de video worden drie conclusies genoemd die getrokken kunnen worden nadat we echt even hebben stilgestaan bij de moeite die 'community opbouwen' ons kost.

1. Bij nader inzien is de betrokkenheid van deelnemers toch groter dan we dachten. Mogelijke keuze: volhouden.
2. Er is meer werk te maken van de vijf randvoorwaarden voor het creëren en verstevigen van een community. Mogelijke keuze: met extra inzet volhouden.
3. Er is niet veel betrokkenheid van deelnemers en we hebben serieus gewerkt aan de vijf randvoorwaarden voor een community. Mogelijke keuze: loslaten.

Bespreking 8-30 minuten

1. Welke van de drie conclusies lijkt voor onze proefplek het meest van toepassing?
2. We bespreken met elkaar waarom deze conclusie voor ons het meest van toepassing lijkt en wat dat met ons doet. Staan we hier voldoende bij stil?
3. Tot welke concrete vervolgstappen worden we uitgedaagd door onze conclusie?
4. Blijven we ons sterk richten op 'community opbouwen' of gaan we ons voorlopig even op iets anders richten? Wat wordt in dat laatste geval onze nieuwe focus?

De belangrijkste conclusies uit het gesprek schrijven we op en nemen we mee naar 'Route', het volgende programmaonderdeel.

Route

Route 1 - Van beeldvorming naar vervolgstappen

Doel van de werkvorm

We bespreken de opbrengst van Reisgids 1 en maken afspraken om een vervolg te geven aan onze conclusies.

Tijdpad

Minuten

Benodigheden

- aantekeningen die gemaakt zijn tijdens Reisgids 1
- een extra vel om vervolgafspraken op vast te leggen of de tool voor het bepalen van een vervolgroute (te vinden in het document 'Overige bijlagen' op de website)

Beschrijving van de werkvorm

Inleiding **0-1 minuten**

Bij Reisgids 1 hebben we de betrokkenheid van deelnemers bij onze proefplek in beeld gebracht en daaruit conclusies getrokken. Nu bepalen we onze vervolgroute. Wat gaan we de komende tijd concreet doen met één of enkele van onze conclusies?

Bespreking **1-10 minuten**

Als we kijken naar onze conclusies, wat vraagt dan om aandacht en prioriteit (we kiezen voor nu één of twee sleutels om op te pakken) en welke concrete afspraken voor vervolgstappen maken we daarover?

Borging **10-20 minuten**

We maken onze vervolgafspraken zo concreet mogelijk en schrijven deze op. De tool voor het bepalen van een vervolgroute kan ons hierbij helpen.

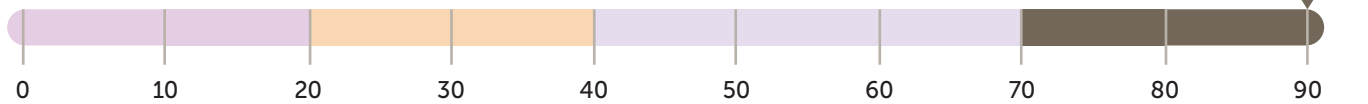
Route 2 - Rugzak en/of reisplan bijstellen

Doel van de werkvorm

We bespreken de opbrengst van Reisgids 2 en maken afspraken om een vervolg te geven aan onze conclusies.

Tijdpad

Minuten

Benodigheden

- aantekeningen die gemaakt zijn tijdens Reisgids 2
- een extra vel om vervolgafspraken op vast te leggen of de tool voor het bepalen van een vervolgroute (te vinden in het document 'Overige bijlagen' op de website)

Beschrijving van de werkvorm

Inleiding 0-1 minuten

Bij Reisgids 2 hebben we een keuze gemaakt uit drie mogelijke conclusies met betrekking tot community opbouwen bij onze proefplek. Nu bepalen we onze vervolgroute. Wat gaan we de komende tijd concreet doen met of na onze conclusie?

Bespreking 1-10 minuten

Als we kijken naar onze conclusie, wat vraagt dan om aandacht en prioriteit (we richten ons voor nu op één of twee partnerrelaties), en welke concrete afspraken voor vervolgstappen maken we daarover?

Borging 10-20 minuten

We maken onze vervolgafspraken zo concreet mogelijk en schrijven deze op. De tool voor het bepalen van een vervolgroute kan ons hierbij helpen.

Ter afsluiting

We hebben dit verdiepingsprogramma bij 'community opbouwen' afgerond en nagedacht over 'volhouden of loslaten'. Door middel van verschillende werkvormen zijn aandachtspunten duidelijk geworden voor onze proefplek. Nu is het tijd om aan de slag te gaan met de vervolgspraken die we daarbij hebben gemaakt.

Als we het basisprogramma nog niet hebben gedaan, kunnen we daarmee stilstaan bij de vraag waarom community zo belangrijk is. Met het andere verdiepingsprogramma kunnen we stilstaan bij de vraag hoe je verder bouwt aan een community als 'huis van vrede'. Verder is een verdiepend artikel bij dit kernthema geschreven en volgt er later misschien nog ander materiaal.

Het kan ook zijn dat we eerst een ander kernthema willen oppakken. Het totale overzicht van leermodules, lesprogramma's en andere vormen van ondersteuning voor proefplekken staat op lerenpionieren.nl.

**Protestantse
Kerk**

**Protestantse Kerk in Nederland
in samenwerking met partners**

Postbus 8504, 3503 RM Utrecht

(030) 880 18 80

info@protestantsekerk.nl

protestantsekerk.nl

lerenpionieren.nl/samenwerkingspartners

© juli 2024

